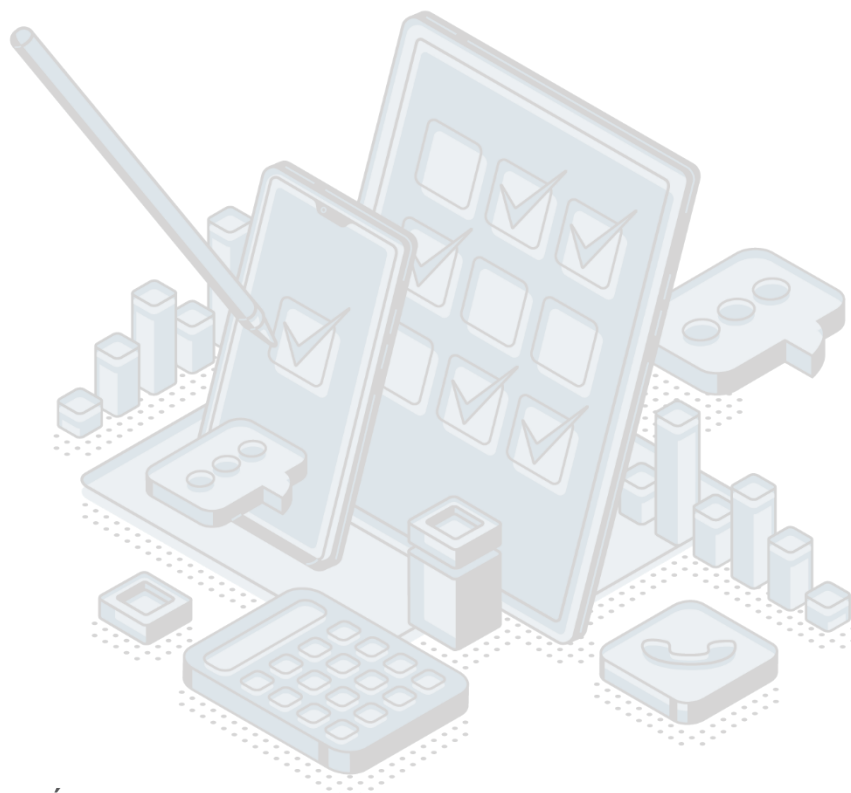

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz 2021

Odgovorno lice: Aleksandra ČVOROVIĆ

Naziv odsjeka: Odsjek za statistiku cijena i spoljne trgovine

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	3
1.2 Pravni osnov	3
1.3 Statističke jedinice	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	3
1.4.1 Sektori	3
1.4.2 Statistička populacija	3
1.5 Referentna geografska oblast	3
1.6 Koncepti i definicije	3
1.7 Klasifikacije	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	4
1.10 Metodologija	4
1.11 Bazni period	4
1.12 Jedinica mjere	4
1.13 Izvor podataka	4
1.14 Metod prikupljanja podataka	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka	5
2.1 Potrebe korisnika	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika	5
3. Tačnost i pouzdanost	5
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	5
3.2 Uzoračka greška	6
Indikatori uzoračke greške	6
3.3 Neuzoračka greška	6
3.3.1 Greška obuhvata	6
Indikator greške obuhvata	6
3.3.2 Greška mjerenja	6
3.3.3 Greška neodaziva	6
Stopa neodaziva jedinica	6
Stopa neodaziva na temu	6
3.3.4 Greška u obradi podataka	6
Stopa imputacije	6
3.4 Sezonska prilagođavanja	6
3.5 Revizija podataka	7
3.5.1 Politika revizije podataka	7
3.5.2 Praksa revizije podataka	7
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka	7
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	7
4.1 Pravovremenost	7
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	7
Vremenski jaz objave konačnih podataka	7
4.2 Tačnost objave podataka	7
5. Dostupnost i jasnoća	7
5.1 Kalendar objave podataka	7
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka	7
5.3 Saopštenja	8
5.4 Publikacije	8
5.5 Online baza podataka	8
5.6 Dostupnost mikro podacima	8
5.7 Popunjenost metadata	8
6. Uporedivost	9
6.1 Prostorna uporedivost	9
6.2 Vremenska uporedivost	9
Indikator za uporedivost u vremenu	9

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja indeksa izvoznih cijena je praćenje mjesečnih promjena cijena industrijskih proizvoda koje preduzeća proizvode i prodaju na stranom tržištu. Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz predstavljaju važne ekonomske indikatore koji se mogu koristiti kao deflatori vremenskih serija, naročito za potrebe nacionalnih računa.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12 i 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaoocima administrativnih podataka.

Kada je u pitanju zakonodavstvo Evropske Unije, istraživanje Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz se sprovodi u skladu sa Regulativom (EK) br. 1165/98 koja se odnosi na kratkoročne statistike.

1.3 Statističke jedinice

Privredna društva - KAU koja obavljaju aktivnost u okviru sektora B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni sektori: B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.4.2 Statistička populacija

Privredna društva - KAU koja obavljaju aktivnost u okviru sektora B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.5 Referentna geografska oblast

Teritorija Crne Gore.

1.6 Koncepti i definicije

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz je cijena robe isporučene na domaćoj granici koja uključuje troškove transporta, troškove osiguranja, kao i sve ostale troškove nastale do granice (FOB cijena) koji utiču na jediničnu cijenu proizvoda. U cijenu ne ulazi porez na dodatu vrijednost kao i popusti koje prodavac eventualno odobrava kupcu.

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz su relativni brojevi koji pokazuju promjene izvoznih cijena iz perioda u period. Indeksi cijena su izračunati za određene proizvode (individualni indeksi), za grupe proizvoda i za sve proizvode uključene u listu (ukupan indeks).

Mjesečni indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene u tekućem mjesecu promijenile u odnosu na prethodni mjesec.

Kvartalni indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene u tekućem kvartalu promijenile u odnosu na prethodni kvartal.

Godišnji indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene promijenile u posljednjih 12 mjeseci.

Prosječni godišnji indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene promijenile u posljednjih n mjeseci tekuće godine u odnosu na isti period prethodne godine.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2, CPA 2008

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Mjesečna.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Kvartalna.

1.10 Metodologija

Kratka metodologija istraživanja dostupna je na sledećem linku:

[Metodologija](#)

1.11 Bazni period

Prethodna godina se uzima kao bazna.

1.12 Jedinica mjere

Indeksi.

1.13 Izvor podataka

Glavni izvor podataka za obračun indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz je Mjesečno istraživanje o cijenama proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz. Ovo istraživanje obuhvata privredna društva razvrstana u sektorima vađenje ruda i kamena i prerađivačka industrija NACE Rev. 2 klasifikacije, koja imaju više od pet zaposlenih odnosno zadovoljavaju jedinicu mjere propisanu Nomenklaturom industrijskih proizvoda po jedinici proizvoda. Takođe, obuhvata i privredna društva razvrstana u druge sektore NACE Rev. 2 klasifikacije koji u svom sastavu imaju pogone ili druge organizacione oblike koji se bave industrijskom proizvodnjom. Uzorak i ponderi su bazirani na godišnjem industrijskom istraživanju i istraživanju spoljne trgovine. Za praćenje cijena izabrani su najvažniji proizvodi iz svake oblasti, tj. proizvodi sa najvećom realizacijom na inostranom tržištu, a odabir proizvođača izvršen je prema njihovom učešću u proizvodnji pojedinih proizvoda.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka se vrši izvještajnom metodom. Industrijsko preduzeće popunjava upitnik C-41i između 14. i 16. svakog mjeseca za tekući mjesec. Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz je cijena robe isporučene na domaćoj granici koja uključuje troškove transporta, troškove osiguranja, kao i sve ostale troškove nastale do granice (FOB cijena) koji utiču na jediničnu cijenu proizvoda. Industrijsko preduzeće upisuje cijenu za tekući i prethodni mjesec. Ako u izvještajnom mjesecu nije bilo prodaje, preduzeće upisuje cijenu po kojoj bi prodaja bila izvršena da se kupac pojavio.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- ✚ Eurostat;
- ✚ Svjetska banka;
- ✚ UN organizacije;
- ✚ Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- ✚ Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- ✚ Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- ✚ Centralna banka;
- ✚ Nevladine organizacije;
- ✚ Studenti;
- ✚ Istraživači;
- ✚ Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

[Izvještaj o zadovoljstvu korisnika](#)

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Tačnost podataka Indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz generalno se smatra visokom. Tačnost izvornih podataka prati se procjenom metodološke ispravnosti cijena i izvora pondera kao i pridržavanjem metodoloških preporuka. Preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.2 Uzoračka greška

Uzoračka greška ne može se izračunati jer istraživanje nije sprovedeno na osnovu slučajnog uzorka.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Stopa odaziva je oko 70%. Preduzeća se zavisno od njihove veličine ili reprezentativnosti kontaktiraju telefonom kako bi se podaci obezbijedili na vrijeme. Cijena privremeno nedostupnog proizvoda određuje se kontaktiranjem preduzeća od kojeg se zahtijeva da procijeni nedostajuću cijenu ili ponovi poslednju prijavljenu cijenu. U slučajevima kada industrijsko preduzeće prestane da proizvodi proizvod određenog kvaliteta za koji su prikupljene cijene, ili ako je proizvod tog kvaliteta "netržišna roba", onda se definiše novi proizvod određenog kvaliteta koji se najbolje prodaje i očekuje se da će se prodavati dugo i u velikim količinama. Za novi izabrani kvalitet proizvoda cijene se daju istovremeno za tekući i prethodni mjesec. Preduzeća su obavezna da objasne svaku promjenu kvaliteta.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije dostupno.

Indikator greške obuhvata

Nije dostupno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije dostupno.

3.3.3 Greška neodaziva

Za imputaciju se koriste podaci iz prethodnog perioda.

Stopa neodaziva jedinica

Stopa neodaziva iznosi oko 30%. U cilju povećanja stope odaziva, preduzeća se kontaktiraju telefonom.

Stopa neodaziva na temu

Nije dostupno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije dostupno.

Stopa imputacije

Nije dostupno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Ne vrši se sezonsko prilagođavanje podataka.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu: [Politika revizije](#)

3.5.2 Praksa revizije podataka

Objavljeni podaci se smatraju konačnim osim u slučaju metodoloških promjena i uvođenja novih klasifikacija, usljed čega podliježu reviziji.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije bilo revizije podataka.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju na datum koji je definisan Kalendarom objavljivanja statističkih podataka - kvartalno.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Preliminarni podaci se objavljuju 30 dana nakon isteka referentnog perioda.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Konačni podaci su dostupni 4 mjeseca nakon isteka referentnog perioda.

4.2 Tačnost objave podataka

Podaci o indeksima cijena proizvođača industrijskih proizvoda za izvoz su objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka za 2021. godinu.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na sljedećem linku: [Kalendar objavljivanja](#)

5.3 Saopštenja

Podaci su dostupni u vidu mjesečnih saopštenja objavljenih na zvaničnom web sajtu:

[Saopštenja](#)

Od 2021. godine, podaci se publikuju u vidu kvartalnih saopštenja, dok su mjesečni podaci dostupni u Mjesečnom statističkom biltenu na sledećem linku:

[Mjesečni statistički bilten](#)

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

- Mjesečni statistički pregled,
- Statistički Godišnjak,
- Crna Gora u brojkama.

Pored navedenih redovnih, Uprava za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sljedeće:

- Žene i muškarci u Crnoj Gori,
- Najčešće korišćeni statistički podaci.

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku: [Publikacije](#)

5.5 Online baza podataka

Mjesečna saopštenja od januara 2009. godine:

[Saopštenja](#)

Godišnji i mjesečni indeksi od januara 2009. godine:

[Podaci](#)

5.6 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke.

Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je u velikoj mjeri usklađena sa EU Regulativama, što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci po NACE Rev. 2 klasifikaciji dostupni su od 2010. godine.

Indikator za uporedivost u vremenu

Nije dostupno.